

INSON O'ZGARSА - JAMIYAT O'ZGARADI

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ
ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК
ПАРТИЯСИНING
ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ
ГАЗЕТАСИ

milliy

tiklanish

№ 17 (1119) 2021 йил 19 май, чоршанба

1995 йил 10 июндан чиқи бошлаган

www.mt.uz / gazeta@mt.uz / mtiklanish@mail.ru

**ҲАММАСИ
НИЯТГА БОҒЛИҚ**

3

**ҚАРОР ҚАТЪИЙ:
ҲУКУМАТГА
ҚАВОЛА ЭТАМИЗ**

2

**МОҲИАТ
МУҲИММИ
ЁКИ ТАШҚИ КУРИНИШ?**

5

3

**Азамат Зиё
икки
миллиард
каерга
сарфлади?**

«Инсонларнинг дарду ташвишларини ўйлаб яшаш одамлигининг энг олий мезонидир...».

4

**Хайрулло
Бозоров: «Ижод
мактабининг илк
битирувчилари
бошқаларга ўрнак
бўлади»**

Ёш ижодкорларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, буюк алломаларга муносиб ворисларни тарбиялаш борасида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Кўҳна маданият маскани бўлган Марғилон шаҳрида халқимизнинг ардоқли шоири Эркин Воҳидов номидаги ижод мактабининг ташкил этилгани ҳам маънавиятга, адабиётга бўлган юксак эътибор ифодасидир.

6

**Наҳотки Хоразм
ёрдамга муҳтож
бўлиб қолди?**

Комилжон ака Нуржоновнинг «очигини айтaverинг, ўзгариш бўладими ёки бу ҳам навбатдаги ширин ваъдами?» деган гапини энди тушундим...

7

**Ким қилмағай,
ким тортамағай...**

Ижтимоий тармоқларни «портлатган» мавзу – на одамгарчиликка ва на бошқа инсоний қадриятларга тўғри келмайдиган, ҳатто ҳайвонот оламининг энг тубан махлуқлари ҳам ҳазар қиладиган жирканч қилмиш – бир тўда ёввойиларнинг ҳомиладор маъсумани зўрлашгани ҳеч бир юртдошимизни бефарқ қолдирмади.

Кеча соғлиқни сақлаш соҳасидаги ислохотлар самарадорлигини ошириш ва рақамлаштириш жараёнларини жадаллаштириш масалалари муҳокама қилинган видеоселектор йиғилишида тиббиёт соҳасида жуда катта ислохотлар амалга оширилаётган бўлса-да, улар натижасини халқимиз сезмаётгани таъкидланди.

ПРЕЗИДЕНТ ЭНГ ОҒРИҚЛИ МАСАЛАДА МУТАСАДДИЛАРНИ ОҒОҲЛАНТИРДИ

2

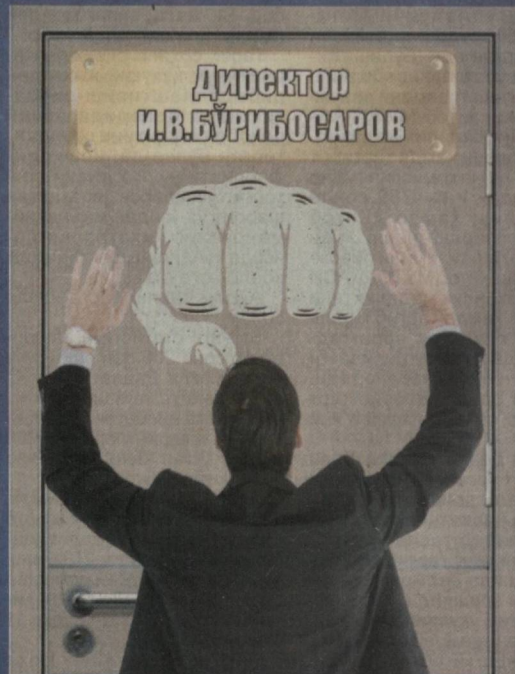

**ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ЯНА БИР
ТАШАББУСИ БМТДА МАЪҚУЛЛАНДИ**

Ташқи ишлар вазирлиги хабарига кўра, 18 май куни БМТ Бош Ассамблеясининг 75-сессияси ялпи мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев томонидан илгари сурилган Оролбўйи минтақасини экологик инновациялар ва технологиялар ҳудуди, деб эълон қилиш тўғрисидаги махсус резолюция бир овоздан қабул қилинди.

**ҲОЙ ДЕПУТАТЛАР,
қачон саломга яраша
алик олишни ўрганасиз?**

4

**ЖАРИМА
БИЛАН МУАММО ҚАЛ
БЎЛМАЙДИ, ЖАНОБЛАР!**

3

ПРЕЗИДЕНТ ЭНГ ОФРИҚЛИ МАСАЛАДА МУТАСАДДИЛАРНИ ОГОҲЛАНТИРДИ

Кеча соғлиқни сақлаш соҳасидаги ислохотлар самарадорлигини ошириш ва рақамлаштириш жараёнларини жадаллаштириш масалалари муҳокама қилинган видеоселектор йиғилишида тиббиёт соҳасида жуда катта ислохотлар амалга оширилаётган бўлса-да, улар натижасини халқимиз сезмаётгани таъкидланди.

Маълумки, Рамазон ҳайити кунлари Давлатимиз раҳбари Республика ихтисослаштирилган гематология ва онкология илмий-амалий тиббиёт марказларига ташриф буюриб, беморлар ҳолидан хабар олган, мазкур икки йўналишда аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш ва тиббий хизмат сифатини яхшилаш бўйича чора-тадбирларни белгилаб берган эди. Мазкур ташриф соғлиқни сақлаш соҳасидаги муаммолар тўпланиб қолганини яна бир бор кўрсатди. Шу боис онкология марказида бўлиб ўтган видеоселекторда барча мутасаддиларга тегишли топшириқлар берилди.

Учинчиси—рақамлаштириш орқали соҳада қозғозлик, бюрократия ва коррупцияни кескин қисқартириш. Тўртинчиси— тиббиётнинг барча йўналишларида рақобатнинг ривожланиши ва хусусий сектор жадал кириб боришини қўллаб-қувватлаш. Бешинчиси— тиббиёт ходимларининг билимини ошириш, таълим ва илм-фанни ривожлантириш. Илгирки ушбу вазифаларни қандай ташкил этиш бўйича соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосарлари, вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлари, тиббиёт муассасалари раҳбарларининг ахборотлари эшитилди. Илгирки ушбу вазифаларни қандай ташкил этиш бўйича соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосарлари, вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлари, тиббиёт муассасалари раҳбарларининг ахборотлари эшитилди.

Давлатимиз раҳбари томонидан тиббиёт тизимида 5 та йўналишда жиддий ўзгаришларни амалга ошириш шарт экани ҳам маълум қилинди. Биринчиси— бирламчи тиббиёт бўғинини касалликни эрта аниқлайдиган ва даволайдиган тизимга айлантириш. Иккинчиси— ихтисослашган марказлар томонидан жойларда тор доирадаги тиббий хизматлар ҳажминини ошириш ва сифатини тубдан яхшилаш.

ортақ фармон ва қарорлар қабул қилиниб, барча масалалар ҳал қилиб берилди. Жорий йил бюджетдан 21 триллион сўм ажратилди (2017 йилга нисбатан 3 баравар кўп). Лекин вазир ўринбосарларининг масъул участкаси масалани ҳал қилишда ваколати бўлмаса, фидойи бўлиб, пастга тушиб бевосита маҳаллада ишни ташкил қилмаса, ислохотлар аҳолига етиб бориши қийин. Шу боис, бугундан бошлаб барча вазир ўринбосарлари ўз йўналишлари бўйича ислохотлар натижадорлиги учун шахсан жавоб беради,— деди Шавкат Мирзиёев.

Илгирки ушбу соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари Амрилло Иноятов туман ва шаҳар ҳокимлари билан бирга оилавий шифокор пункти ва поликлиникаларда хизматлар сифати, уларни жиҳозлаш ҳамда бирламчи бўғин тиббиёт ходимларининг билим ва малакасини оширишга масъул экани айтилди.

Оқдарё, Сайхунбод, Ангор, Пскент, Юқоричирчик, Езёвон, Учкўприк, Янгиариқ, Хива ва Сергели туманларидир. Давлатимиз раҳбари томонидан туман тиббиёт бирлашмалари фаолияти бугунги кун талабига мутлақо жавоб берадиган бўлиши ҳам кескин танқид қилинди. — Туман тиббиёт бирлашмалари раҳбарлари маҳаллаларда юришни унутган, улар кабинетда ўтириб касални қабул қилишни ўйлаётган, холос. Улар бу учун ташкил қилинмаган-ку? Умуман бу тизимни ўзгартириш керак. 20 та туман рўйхати бор, Бош вазир ўринбосари Б.Мусаев ушбу туманлар тиббиёт бирлашмалари фаолиятини кўриб чиқиши керак. Туман раҳбарлари шошилич ёрдам бўлими билан бирга «маҳаллабай» юриш тизимини мутлақо бошқача жорий қилишимиз керак. Қандай оғир бўлмасин, бизда бу тизим йўқ. Кечаги «райздрав» бугунги ислохотларни амалга оширолмайди,— деди Президент.

ЎЗА материаллари асосида тайёрланди.

Фракция ташаббуси

ҚАРОР ҚАТЪИЙ: МУАММО ҲУКУМАТ ЭЪТИБОРИГА ҲАВОЛА ЭТИЛАДИ

Парламент қуйи палатасидаги «Миллий тикланиш» демократик партияси фракциясининг Инновацион ривожланиш, ахборот сиёсати ва ахборот технологиялари масалалари қўмитаси билан биргаликдаги йиғилишида китоб ва босма маҳсулотлар мазмун-мундарижаси, сифат-савияси, китобхонлар талаб-эҳтиёжлари ва ноширликнинг долзарб муаммолари муҳокама этилди. Маълумки, 2017 йили Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қабул қилинган иккита муҳим ҳужжат китобхон аҳоли билан бирга ноширлик билан шугулланувчи мингмиглаб юрдошларимизни қувонтирган эди. Булар «Китоб маҳсулотларини чоп этиш ва тарқатиш тизимини ривожлантириш, китоб МУТОЛАА-СИ ва китобхонлик маданиятини ошириш ҳамда тарғибот қилиш бўйича комиссия тузиш тўғрисида»ги Ф-4789-сонли фармойиш ҳамда «Китоб маҳсулотларини нашр этиш ва тарқатиш тизимини ривожлантириш, китоб МУТОЛААСИ ва китобхонлик маданиятини ошириш ҳамда тарғиб қилиш бўйича комплекс чора-тадбирлар дастури тўғрисида»ги ПҚ-3271-сонли қарорлар эди.

«Tashkent Book Fest» халқаро китоб кўргазма-ярмаркаси ўтказила бошланди; — маҳаллий бюджетнинг 7 млрд. сўмдан ортиқ маблағи ҳисобига 1 млн. нусхадан иборат китоб маҳсулотлари мактаб кутубхоналари ва бошқа идоровий кутубхоналарга етказиб берилди; — 2017 йилгача ўқув адабиётларидан ташқари китоб маҳсулотларининг улуши 25 фоизни ташкил этган бўлса, ҳозирда бу кўрсаткич 40-45 фоизгача етди. Буларни туб ислохотлар давридаги маънавий фойда-миз деб аташ мумкин. Аммо, ноширлар тилида айтганда, «қозғонинг иккинчи бети» ҳам бор. Бу, масаланинг моддий (ёки иқтисодий) жиҳатидир. Гарчи соҳани ривожлантириш учун ҳуқуқий жиҳатдан либераллаштириш сиёсати китоб бозорида эркин рақобат муҳитини жонлан-тирган бўлса-да, ноширлик фаолияти учун хусусий секторга тўсиқларсиз яратилган шароит ўз-ўзинда маънавий маърифий жиҳатларни со-ясидан қолдириш фактини ҳам «балога»га етказди.

Йана бир масала. Бугун бозорларда сотилаётган адабиётларнинг аҳоли мақтанарли даражада эмаслигидан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Айниқса, ўсимрларга мўлжалланган китобларнинг аксари мазмунан саёз ёки чалқаш маълумотлар билан чоп этилаётгани ташвишланарли ҳолатдир. 2020 йилда ноширлик соҳасига оид қўнуқчилик талаблари бузилиши оқибатида масъул тузилма томонидан жами 42 та наشريётга тақдимномалар киритилган. Таҳлил қилинган 301 та китобнинг 51 таси умумтаълим мактабларида мўлжалланган дарслик ва ўқув қўлланмаларидир. Уларда аниқланган қўнуқчилик бузилишлари орасида Ўзбекистон Республикасининг «Давлат тили ҳақида», «Муаллифлик

ҳуқуқи ва турдош ҳуқуқлар тўғрисида», «Ешларга оид давлат сиёсати тўғрисида», «Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида», «Алкоголь ва тамаки маҳсулотларининг тарқатилиши ҳамда истеъмол қилинишини чеклаш тўғрисида»ги қонунлар талабни қўпол бузиш ҳолатлари учрамоқда. Кузатувлардан шу нарса маълумки, соҳада қозғоз ва матбаа хом ашёлари баҳосининг ошиб бориши, шунингдек, 2020 йил 1 апрелдан китоб маҳсулотларига қўшилган қиймат солиғи (ҚҚС) жорий этилиши ҳамда коронавирус пандемияси оқибатида бутун дунёда юзага келган иқтисодий инқироз жараёнлари ўзига яраша қийинчиликлар яратди.

Давлат солиқ қўмитаси маълумотларига кўра, 2017-2020 йилларда наشريётлар томонидан тўлаб берилган жами солиқларнинг 61,8 фоизи қўшилган қиймат солиғи ҳиссасига тўғри келади. Ҳозирда маҳаллий наشريёт-матбаа корхоналари томонидан ҚҚСдан ташқари ер (0,95 фоиз), мулк (2 фоиз), сув солиқлари ҳамда ижтимоий (меҳнатга ҳақ тўлаш фонди-дан 12 фоиз) ва фойда (фой-

дадан 15 фоиз) солиқлари тўланади. Ушбу солиқларнинг умумий сотув ҳажмига нисбатан ўртача улуши 4 фоизни ташкил этади. Маълумки, ҚҚСдан ташқари барча солиқ ва мажбурий тўловлар маҳсулот рентабеллиги ҳисобидан тўланиб, ҚҚС якуний истеъмолчи (китобхон) ҳисобидан қопланади. Шунинг учун ушбу солиқнинг мавжудлиги ёки миқдори бевосита истеъмолчиларнинг бозордаги ҳаракатлари ақс таъсир этмоқда. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги маълумотларига кўра, 2018 йилда Халқаро ноширлар уюшмаси (IPA) ва Европа наشريётлари федерацияси (FER) томонидан дунёнинг 134 давлатида босма ва электрон наширлар учун ҚҚС ставкаларини қўллаш бўйича ўрганишлар ўтказилган. Маълум бўлишича, 4 та давлатда (тадқиқот қатнашчиларининг 3 фоизидан) китоб маҳсулотлари учун қўшилган қиймат солиғи умуман мавжуд эмас. 62 та мамлакатда (47 фоизидан) босма китоблар учун ҚҚС имтиёзли ноль фоиз миқдорда, 50 та давлатда (37 фоиздан) китоб маҳсулотлари учун ҚҚС 15 фоиздан паст миқдорда, 18 та мамлакатда эса (13 фоиздан) китоб маҳсулотлари учун ҚҚС 15 ва ундан юқори фоизларда ўрнатилган.

Хулоса қилиб шуни айтиш жоизки, китоб одамнинг бирламчи ёки кундалиқ эҳтиёжлари қаторига кирмайди. Қолаверса, китобнинг асосий истеъмолчилари — мактаб ўқувчиси, талаба, нафақахўрлар бўлиб, айна пайтда улар сонининг кундан-кунга камайиб бориши кузатилаётган. Бу эса, ўз навбатида, китобхонликни омма-лаштириш ва МУТОЛАА маданиятини ривожлантиришга салбий таъсир ўтказиши муқаррар. Шунинг учун ҳам тадбирда ноширлик соҳасини ривожлантиришдаги муаммоларни чуқур ўрганиш, унинг сабаби ва оқибатларини тўғри баҳолаш лозимлигига ургу берилди. Энг муҳими, кўшма йиғилишда муҳокама этилган масала юзасидан тегишли хулосалар тайёрланиб, Ҳукумат эътиборига ҳавола этишга келишиб олинди.

Умиджон ЖАББОРОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты, «Миллий тикланиш» демократик партияси фракцияси аъзоси

Инсон ҳаёти жуда мураккаб, у баъзан адашади, билиб-билмай жиноят кўчасига ҳам кириб қолади. Аммо унга тўғри йўл кўрсатиш, қўллаб-қувватлаш халқимизга хос бўлган чинакам бағрикенглик ҳисобланади.
Рамазон ҳайити муносабати билан яна бир бор ана шундай бағрикенгликка қўл урилди: Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг «Озодликдан маҳрум этиш жазосини ўтаётган, қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлган ва тузалиш йўлига қатъий ўтган бир гуруҳ шахсларни афв этиш тўғрисида»ги Фармони эълон қилинди. Фармонга мувофиқ, билиб-билмай жиноят содир этган, ҳозирги вақтда ўз қилмишига пушаймон бўлиб, қатъий тузалиш йўлига ўтган 100 нафар фуқаро афв этилди. Уларнинг 3 нафари асосий жазодан тўлиқ озод этилди, 43 нафари жазони ўташ муддатидан илгари шартли озод қилинди, 10 нафарининг озодликдан маҳрум этиш жазоси енгилроқ жазо билан алмаштирилди.

ҲАР ҚАНДАЙ ЭЗГУ НИЯТ АМАЛИЙ НАТИЖАСИНИ БЕРМАСДАН ҚОЛМАЙДИ

Шунингдек, 44 нафар шахсга тайинланган озодликдан маҳрум этиш жазосининг муддати қисқартирилди. Афв этилганларнинг 12 нафари чет эл фуқаролари, 4 нафарини 60 ёшдан ошган эркаклар, 6 нафарини аёл ҳамда 52 нафарини тақиқланган ташкилотлар фаолиятида қатнашган шахслар ташкил этади.
Маълумки, 2017 йилнинг 29 сентябрида Давлатимиз раҳбари томонидан «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирма беш йиллиги муносабати билан жазони ижро этиш муассасаларида жазо ўтаётган маҳкумларни афв этиш ҳақидаги материалларни тайёрлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармойиши қабул қилинган эди. Унга кўра, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, судлар, жамоат ташкилотлари вакиллари билан иборат ишчи гуруҳ Президент ҳузуридаги Афв этиш масалалари бўйича комиссия билан ҳамкорликда жойларга чиқиб, ҳар бир маҳкум билан юзма-юз учрашди. Мулоқотлар уюштирилди, маҳкумлар томонидан содир этилган жиноятнинг ижтимоий даражаси, унинг

ўз қилмишидан чин кўнгилдан пушаймон бўлиши, жиноят натижасида етказилган зарарнинг қолангани, маҳкумнинг ёши, соғлиги, oilавий аҳоли ва енгиллаштирувчи бошқа ҳолатларга алоҳида эътибор қаратилди. Жабрланганлар ва жамоатчилик, маҳкум яшаган маҳалла фаолларининг фикрлари ҳам инобатга олинди.
Урганишлардан сўнг 2017 йилнинг декабрида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирма беш йиллиги муносабати билан афв этиш тўғрисида»ги фармон қабул қилинди. Фармонга кўра, 2 минг 700 нафар маҳкум афв этилган эди. Шунинг қайд этиш жоизки, шунгача ҳам ҳар йили амнистия тўғрисида ҳужжатлар қабул қилинар, аммо амнистия туфайли озодликка чиқариладиган шахсларнинг аниқ гуруҳи белгиланмасди. Унда фақат жиноят турлари кўзда тутилиб, озодликка чиқариладиган шахслар амнистия тўғрисидаги ҳужжат ижросини таъминлаш жараёнида аниқланарди, холос. Кейинги

йилларда эса бир неча бор афв этиш тўғрисида фармон эълон қилиниб, минглаб фуқаролар ўз оиласи бағрига қайтарилди.
Ўз фарзанди дийдорини кўриш насиб қилганига шукрона айтаётган қариялар, тумуш ўртоғининг фарзандлари бағрига қайтишини кутган аёллар кўзидаги қувонч ёшлари, ота меҳрини хис қилишга улгурмаган болалар қувончи... Албатта, бундай бахтли, дориламон кунлар тинчлик ва барқарорлик қарор толган юртвагина ярашади.
Бугун халқимиз «Инсон манфати ҳар нарсадан устун», «Халқ давлат идораларига эмас, балки давлат органлари халқимизга хизмат қилиши керак», «Ислохот – инсон учун» тамойиллари остида кечаётган ислохотлардан ишонч ҳосил қилмоқда. Одамлар хоҳиш-истаги билан амалга оширилган ҳар қандай эзгу мақсад эса, албатта амалий натижасини бермасдан қолмайди.

**Руслан ЖУМАМУРАТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
«Миллий тикланиш» демократик партияси фракцияси аъзоси**

Азамат Зиё

ИККИ МИЛЛИАРДНИ

қаерга сарфлади?

«Инсонларнинг дарду ташвишларини ўйлаб яшаш одабийликнинг энг олий мезонидир...»

Халқ қабулхоналари пештоқиға ёзиб қўйилган ушбу сўзлар барча даражадаги депутатларни сайловчи ишончига масъулият билан қарашга ундаётир, десак муболаға бўлмайди.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депутати Азамат Зиё Ҳамид ўғли ҳам баҳоли қудрат пойтахтимиз ободлиги йўлида меҳнат қилаётган партиядошларимиздан. Азамат Зиё салкам 30 йилдирки, депутатликнинг қаттиқ нонини еб, халқимизга хизмат қилапти.

Азамат Зиё Учтепа туманидаги 1-«Дегрез» сайлов округидан депутатликка сайланган. Ушбу округга «Бекобод», «Шарқули», «Истироҳат», «Қор ёғди», «Шофайзибоғ» каби 12 та маҳалла қиради. Бу эса, шунча маҳалланинг муаммоси депутатнинг ҳам муаммоси, бу маҳаллалар аҳолисининг дарди, ташвишига у ҳам шерик, деганидир.

Айни пайтда ҳам сайловчилар билан ҳокимлик ўртасида кўприк вазифасини ўташга ҳаракат қилаётган Азамат Зиё узоқ йиллардан бери аҳолини қийнаб келаётган кўплаб муаммоларга ижобий ечим топиб келмоқда. Пойтахтимизнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишида ҳам унинг ўзига хос ҳиссаси бор.

Маълумки, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депутатларининг ўз округларидаги долзарб муаммоларни ҳал қилиш

бўйича билдирган таклифларига биноан маблағ йўналтириш бўйича Тошкент шаҳар ҳокими Жаҳонгир Ортиқжўраевнинг қарори асосида ажратилган 2 млрд. сўм ҳам депутат томонидан аҳолининг ҳаётий муаммоларини ҳал этишга сарфланди. Жумладан, Учтепа туманидаги 22-сонли oilавий поликлиникага 550 млн.сўмга замонавий рентген аппарати олиб берилди.

«Утқир», «Жарбулоқ» маҳаллаларида эса коллектор ва дренаж ишлари олиб борилди. 12 та маҳалла кўчаларининг ички йўллари асфальтланди. Тумандаги 4-,75-,109-сонли умумтаълим мактаблари таъмири учун ҳам маълум миқдорда маблағлар йўналтирилди. Шунингдек, депутат ташаббуси билан маҳаллалардаги «Темир дафтар», «Аёллар дафтари», «Ёшлар дафтари»га киририлган фуқароларнинг Бухоро, Самарқанд ва Хива шаҳарларига бепул саёхатлари уюштирилди.

Сенатор, Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши аъзоси, Азамат Зиёнинг ОАВдаги фаоллиги хусусида ҳам кўп гапириш мумкин. Энг муҳими, у лоқайд, эътиборсиз эмас. Азамат Зиё учун майда ёки иккинчи даражали масаланинг ўзи йўқ. Бу эса бугунги ислохотлар даврида депутатдан талаб этилаётган асосий вазифадир.

**Гулнора ВАҲОБОВА,
Учтепа туман кенгаши раиси**

Нўқтаи назар

ЖАРИМА БИЛАН МУАММО ҲАЛ БЎЛМАЙДИ, ЖАНОБЛАР!

БМТ маълумотиға кўра, дунё аҳолиси 8 миллиардга яқинлашмоқда ва бу рақам 2050 йилда 9,7, 2100 йилда эса 11,2 миллиардга етиши тахмин қилинапти. Аҳолининг 55 фоизи шаҳарларда истикомат қилаётган бўлса, 2050 йилга бориб бу рақам 70 фоизга етади. Таҳлилчиларнинг фикрича, бу, ўз навбатида, катта-кичик шаҳарларда чиқиндилар билан боғлиқ муаммоларни келтириб чиқаряпти. Ҳар йили маиший чиқиндилар аҳоли жон бошига 1 фоизга ошаётганини эътиборга олсак, демак, муаммони ҳал қилиш бўйича тезкор чоралар кўрилиши, акс ҳолда дунё экологиясига янада жиддий хавф туғилиши мумкинлиги аён бўлади.

Айни пайтда улкан қурилиш майдонига айланган Ўзбекистон ҳам ушбу муаммодан ҳоли эмас. Маълумотларга қараганда, сўнгги йилларда мамлакатимизда йилга 100 миллион тоннадан ортиқ саноат чиқиндиси, 35 миллион тоннага яқин маиший чиқинди ҳосил бўляпти. Чиқиндихоналар ва чиқинди сақлаш омборхоналарида эса 2 миллиард тоннага яқин саноат, қурилиш ва маиший чиқинди сақланаётганини, улар эса жами 12 минг гектар майдонни эгаллаб ётгани айтимокда.
Тармоқни мувофиқлаштирувчи ҳамда назорат қилувчи ягона давлат органи йўқлиги боис, чиқиндиларни сақлаш, полигонларга жойлаштириш ва уларни йўқ қилишга етарлича эътибор қаратилмаяпти. Жумладан, айрим ҳудудларда қурилиш чиқиндиларини жойлаштириш полигонлари ташкил қилинмагани натижасида уларни автомобиль йўллари ва сув объектлари бўйларига ташлаб кетиш ҳолатлари кўпаймоқда. Тиббиёт ва биологик чиқиндиларнинг хавфлилик даражасидан келиб чиққан ҳолда утилизация қилиш борасидаги ишлар ҳам кўнгилдагидек эмас. Энг ёмони, бу аҳоли орасида турли юкумли касалликлар тарқалиш хавфини тугдирмоқда. Мутасаддилар эса айбдорларга нисбатан жаримага тортиш билан чекланыптилар, холос.

Шунингдек, маиший чиқинди полигонларининг атрофини ўраш бўйича ишлар талаб даражасида олиб борилмаган, полигонлар эса рекультивация қилинмасдан ўз ҳолига ташлаб қўйилмоқда. Маи-

соҳани тубдан жиддий ислохот қилиш заруратини келтириб чиқармоқда.
Чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги муносабатларни тартибга солиш ҳамда

да 538 та махсус техника харид қилинди, жорий йил якунига қадар яна 280 та махсус техника сотиб олинди режалаштирилган. Осиё тараққиёт банки кўмагининг «Қаттиқ маиший чиқиндиларни барқарор бошқариш» лойиҳаси доирасида 339 та махсус техника харид қилиниши белгиланган.
Мамлакатимиздаги реал ҳолатдан келиб чиқиб, 2020 йилнинг сентябрига келиб Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Маиший ва қурилиш чиқиндиларни билан боғлиқ ишларни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори қабул қилинди. Унинг ижроси доирасида жорий йил Андижон ва Самарқанд вилоятларида биттадан давлат-хусусий шериклик лойиҳалари бўйича тендернинг биринчи босқичига ҳам киришилди. Тошкент вилоятида ҳам бу борада самарали ишлар олиб борилляпти. Шунингдек, мамлакатимизнинг бошқа вилоятларида ҳам бу бўйича лойиҳалар ишлаб чиқилган. Қорақалпоғистон Республикаси ҳамда Хоразм вилояти ҳудудида умумий қиймати 180 млн. АҚШ доллари бўлган «Маиший чиқинди полигонларни рекультивация қилиш ва полигонларни қуриш» лойиҳаларини амалга ошириш кўзда тутилляпти. Бунинг учун умумий майдони 111 гектар бўлган ер майдонлари

ажратилди.
Маълумки, чиқиндиларнинг 80 фоизини органик моддалар ташкил қилади ва уларни қайта ишлаш натижасида катта миқдордаги энергия ва энергия ташувчиларни ишлаб чиқариш мумкин. Мутахассисларнинг таъкидлашича, маиший чиқиндилар бутун дунёда арзон хом ашё ҳисобланади. Ривожланган мамлакатлар таърибаси унинг 85 фоизини қайта ишлаш мумкинлигини кўрсатмоқда ва Европанинг кўплаб давлатларида чиқиндиларни алоҳида йиғиш йўлга қўйилган бўлиб, қоғоз, пластик, алюминий каби хом ашёнинг катта қисми қайта ишлашга юборилади.
Шу ўринда Президентимизнинг 2019 йил 17 апрелдаги қарори билан «2019-2028 йилларда Ўзбекистонда қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегияси» тасдиқланган. Унда қаттиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлашининг самарали ва замонавий тизимини яратиш кўзда тутилган ва айни пайтда Тошкент шаҳрида мазкур қарор ижроси доирасида амалий ишларга киришилганини таъкидлаш жоиз.

**Файрат САФАРОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
«Миллий тикланиш» демократик партияси фракцияси аъзоси**

НАҶОТКИ ХОРАЗМ

ёрдамга муҳтож бўлиб қолди?

КОМИЛЖОН АКА НУРЖОНОВНИНГ «ОЧИГИНИ АЙТАВЕРИНГ, ЎЗГАРИШ БЎЛАДИМИ ЁКИ БУ ҲАМ НАВБАТДАГИ ШИРИН ВАЪДАМИ?» ДЕГАН ГАПИНИ ЭНДИ ТУШУНДИМ...

«Ишонч» газетасида чоп этилган «Хива музейлари жозибаси нимада?» сарлавҳали мақолани ўқиб, Урганч шаҳридаги «Авесто» жамоатчилик музейининг бугунги аҳволи кўз олдимга келди.

Маълум бўлишича, ушбу музей Хоразм вилояти «Олтин мерос» жамғармасига қарашли бўлиб, жамғарманинг ўзи 1996 йилнинг 27 сентябрида Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарори билан ташкил этилган хайрия ташкилоти экан.

Жамғарма раиси К.Нуржонов тақдим этган маълумотларга кўра, 400 донга экспонат билан иш бошлаган музей бугунга келиб 5 мингдан зиёд нодир ва ноёб экспонатларга эга. Аммо музей бойликларининг қай ҳолатда сақланаётганини кўриб, ушбу муассаса бирон-бир мутаассаднинг, ҳеч бўлмаса Урганч шаҳар ҳокими Ойбек Холбоевнинг эътиборини ҳам тортмайдиган даражага тушиб қолгани сабабларини излай бошладим.

Эътибор қилинг: музейда Қорақалпоғистоннинг «Чилликқалъа» қаьридан топилган «Тошга айланган дарахт» парчаси бўлиб, ушбу экспонатнинг ёши 85-90 миллион йилга тенг экани айтилмоқда. Музейнинг «Хоразм - илм-фан ўчоғи», «Буюк алломалар эли», «Этнография», «Санъат ва адабиёт» каби бўлимларида эса Алишер Навоийнинг Хиротда кўчирилган «Хамса» дostonлари кўлэзмасининг (XVI-XVII аср) 1876-1886 йилларда Хива тош босмасига асос (матрица) бўлган ноёб нусхаси бор. Айтишларича, ушбу кўлэзма 1937-1991 йилларда Хива шаҳри қабристонларига кўмиб қўйилган ҳолда сақланган экан.

Мослаштирилган бинода, иншоотнинг қоронғу ва тор йўлақларида оёқоси бўлиб ётган экспонатлар, жой йўқлигидан деворларга сўяб қўйилган буюмларга қараб санъатга, тарихга жуда катта эътибор билан қарашга одатланган Хоразмда шундай ҳолатни кўраётганимизга

ишонмайсан киши.

«Авесто» жамоатчилик музейи гарчи шаҳарнинг қоқ ўртасида жойлашган бўлсада, қандайдир маҳобатли бинонинг қоровуллари ҳам ор қиладиган омборхонасида жойлашгани маҳаллий раҳбарларнинг тарихга бўлган муносабатини англагани, десак хато бўлмас.

Музейни томоша қилар эканмиз, икки нафар ёш йигитчанинг хатти-ҳаракатлари эътиборимизни тортди. Уларнинг музей ҳақида ҳикоя қилиб бераётган олага 2 минг сўм узатганини кўриб, кўрмасликка олдик. Аммо Зулфия исмли опа ана шу 2 минг сўмни бизга кўрсатиб, бугунги йўлкирасига етгулик пул тушганини айтди...

— Беш йилдан бери шу аҳволдамыз, — дейди опа. — Ҳозир раҳбаримиз бетоблар. Ходимларимизга на ойлик берамиз, ва на бирон ёрдам.

Аваллига индамадик. Аммо музейни обдан айланиб бўлгач, кўрган кечирганларимизни раҳбариятга етказишга, шундан кейин албатта, музей фаолиятида ижобий ўзгариш бўлишига ваъда бердик...

Ушбу мақола саҳифаланётган пайтда тахририят телефони жиринглаб қолди. Нотаниш овоз, саломлашдик. Кейин суҳбатдошим ўзини таништирди: Хоразмданман, мен йўғимда музейимизга келган экансизлар...

Суҳбат якунида ёшулли бироз гина қилгандек савол берди. Ука, муаммомиз ҳал бўлармикин, нима дейсиз, ёки бу ҳам навбатдаги ширин ваъдами...

Маълум бўлишича, ушбу ҳолатдан соҳа мутасаддилари хабардор бўлиб, улар ҳам музейга борганларида хокисор жамоага ёрдам беришга ваъда берган эканлар...

Мақолага нуқта қўйиш арафасида музей жамоасини қийнаб келаётган муаммони қандай йўл билан ҳал қилиш мумкинлиги билан қизиқдик. Мутахассислар ягона ва тўғри йўл уни давлат тасарруфига олиш эканини таъкидлашди.

Бу ҳақда музей таассуротлари дафтариди Ўзбекистон Қаҳрамони, марҳум Абдулла Орипов, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Спикерининг биринчи ўринбосари Акмал Саидов, АҚШнинг Ўзбекистондаги собиқ элчиси Помелла хоним, марҳум академик Аҳмадали Асқаровларнинг илиқ сўзлари битилганини ҳам айтишди.

Демак, ҳар кун, ҳар соатда ўз қимматини йўқотиб бораётган музейни сақлаб қолишнинг ягона йўли уни давлат тасарруфига олишдир. Энди «Ишонч» газетасида эълон қилинган мақоладаги айрим жумлаларга эътибор қаратсак:

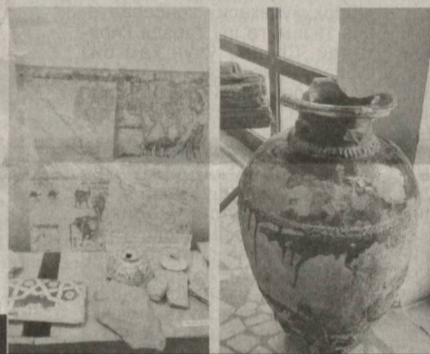
1898 йил 12 апрелда Муҳаммад Раҳимхон II Кўҳна Урганч, Хўжаэли ва Қўнғирот ҳокимларига: «Қадимдан қолган ёдгор нимарсаларни йўқ қилдирамасунлар, ҳар тариқа кўҳна жой ва қалъа ва иморатлар бўлса, не тариқа бино бўлгонларини ва кўҳна тилла ва танга ва фуллар бўлса борлаб топиб мунда юборсун», деб буйруқ беради.

Бу 233 йил аввал Хоразмда музейларга жуда катта эътибор қаратилганини кўрсатади. Аммо бугун негадир шаҳар ва вилоят раҳбарларининг ушбу музейга эътибор қаратмаётганлари таажубланарли ҳолдир.

Истардикки, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари ҳам «Авесто» жамоатчилик музейи жамоаси муаммоларини ўрганиб чиқсалар фойдадан ҳоли бўлмасди. Чунки 2017 йилнинг 31 майида ушбу музейни янги бинога кўчириш тўғрисида Вазирлар Маҳкамасининг «601 Ф»сонли махсус Фармойиши қабул қилинган экан...

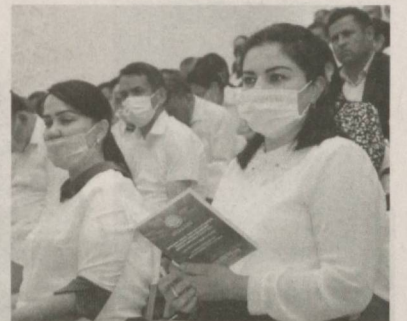
Балки депутатларимиз ана шу Фармойиш ижросининг қарийб тўрт йилдан бери таъминланмаётгани сабабини аниқлашга муваффақ бўларлар. Балки шунда хокисор жамоа олдига кўп қатори биз ҳам ёлғончига айланиб қолмасмиз...

Умид АРСЛОНБЕКОВ

Юртимиз тарихига бефарқ бўлмаган юртдошларимизга музей ҳисоб-рақамини эслатиб ўтмоқчимиз. Ишончимиз комилки, саховатли партиядошларимиз ҳам бу борада ўз ёрдамларини аямайдилар.

Музей реквизитлари: Хоразм вилояти «Олтин мерос» хайрия жамғармаси. СТИР: 201574546 Ҳ/р: 20212000000487683001 МФО 00579 Ипотека банки, Урганч шаҳри Телефон: (94) 3164979

Самарқандда республика форуми бошланди

Самарқандда Халқ таълими вазирлиги ва Абдулла Авлоний номидаги илмий-тадқиқот институти ташаббуси билан «Баркамол авлод болалар мактаблари фаолияти самарадорлигини ошириш омиллари» мавзусида республика форуми ўтказилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг 2019 йил 30 сентябрдаги «Халқ таълими тизимидаги мактабдан ташқари таълим самарадорлигини тубдан ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ижроси юзасидан олиб борилаётган ишларни таҳлил этиш, бу борада келгусидаги вазифаларни белгилаб олиш мақсадида ташкил этилган тадбирда Халқ таълими вазирлиги, Абдулла Авлоний номидаги илмий-тадқиқот институти ходимлари, Бухоро шаҳар The Knowledge Academy хусусий мактаби ҳамда республика, вилоят, туман (шаҳар) «Баркамол авлод» болалар мактаблари раҳбар ва педагоглари иштирок этмоқда.

Форумнинг ялли мажлисида Халқ таълими вазир ўринбосари Рустам Каримжонов, Самарқанд вилояти Халқ таълими бошқармаси бошлиғи З.Шодиева ва бошқалар кейинги йилларда халқ таълими тизимида амалга оширилаётган ислохотлар жараёнида мактабдан ташқари таълимни ривожлантириш ва самарадорлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлади.

Бу борада «Баркамол авлод» болалар мактаблари олдига турган вазифалар ҳақида сўз юритилди. Хусусан, инновацион ғоя ва ташаббусларни ҳаётга татбиқ этиш, мактаблар фаолиятини ривожлантириш бўйича таклифлар билдирилди.

Ялли йиғилишдан сўнг форум шўъба мажлисларида давом этди. Бу мажлислар тренинг шаклида ташкил этилиб, уларда «Баркамол авлод» болалар мактабларини мазмунан ва моддий ривожлантириш истиқболлари муҳокама қилинди.

Жумладан, «Баркамол авлод» болалар мактабларида бюджетдан ташқари маблағларни сарфлаш тартиби, мактабларни ривожлантириш, тарғиботини кучайтириш ва пуллик хизмат турларини йўлга қўйиш, раҳбар ва педагог ходимларни қайта тайёрлаш ва малакасини оширишнинг янги механизмлари, тўғрак раҳбарлари ва услубчиларни методик қўллаб-қувватлаш, раҳбарларнинг менежерлик қобилиятларини ривожлантириш омиллари ҳақида сўз юритилди.

Форум қатнашчилари Самарқанд вилояти «Баркамол авлод» болалар мактаби фаолияти билан яқиндан танишдилар.

Ғ.ҲАСАНОВ, Ўза

Худудларда

Партия депутатларсиз ўтмас пичоққа айланади

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши раиси ўринбосари Феруза Муҳаммеджанова раҳбарлигидаги ишчи гуруҳи аъзолари Қорақалпоғистон Республикасида бўлиб, маҳаллий Кенгаш депутатлари, Ёшлар парламенти ва «Кўмак» тарғибот гуруҳи аъзолари ҳамда партия фаоллари билан очик мулоқот ўтказди.

Учрашувда партия олдида турган муҳим вазифалар, ёшлар ва аёллар билан ишлаш, депутатлар фаолияти, жамиятимизда юз бераётган воқеаларга партия вакилларининг муносабати, Президент сайловига тайёргарлик, «Кўмак» гуруҳи аъзолари зиммасидаги вазифалар атрофлича муҳокама қилинди.

— Партия депутатларсиз ўтмас пичоққа айланади, — деди Марказий кенгаш раиси ўринбосари. — Шундай экан, депутатларимиз янада фаолликни кучайтиришлари керак, жамиятда юз бераётган воқеа-ҳодисаларга тезкорлик билан муносабат билдириб, ОАВ, айниқса, ижтимоий тармоқларда фаол бўлишлари лозим.

Учрашувда депутатлар ҳам сўзга чиқиб, ўз фаолиятларида юз бераётган муаммолар тўғрисида гапирдилар.

Сўзга чиққан Ёшлар парламенти аъзолари эса партия етакчиларига ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдирдилар. Жумладан, Ғайратдин Сейтеков ёшларнинг сиёсий-хуқуқий саводхонлигини ошириш учун семинар ташкил қилиш таклифини билдирган бўлса, Наргиза Балтабаева ўз ўрнини эгаллашида партиянинг роли муҳим бўлганини таъкидлаб, «партия — менинг сиёсий оилам», дея фахрланётганини билдирди.

Партия Марказий кенгаши раиси ўринбосари Баҳодир Маматхонов бошчилигида ишчи гуруҳи ҳам Самарқандда ўрганишлар олиб бормоқда. Гуруҳ аъзолари дастлаб партия вилоят кенгаши девони ходимлари билан учрашиб, партия ташкилотларининг моддий-техник таъминотини яхшилаш, депутатлик гуруҳлари фаолиятини жонлантириш, ўтказилаётган тадбирлар сифати ва таъсирчанлигини янада ошириш, бўлажак сиёсий тадбир — Президент сайловига тайёргарлик кўриш масалаларини муҳокама қилдилар.

Шундан сўнг меҳмонлар партиянинг Оқдарё ва Пастдарғом тумани кенгашлари фаолияти билан танишдилар. Ўрганишлар давомида ҳужжатларни жамлаш ва юритишда камчиликлар борлиги аниқланди ва бу бўйича туман кенгаши раислари ҳамда ижрочи котибларга кўрсатмалар берилди.

Шунингдек, ишчи гуруҳ партиянинг Пахтачи ҳамда Пайариқ тумани кенгашлари фаолиятини ҳам ўрганди. Аниқланишича, Пахтачи тумани кенгаши жойлашган бино таъмирталаб ҳолатга келиб қолган. Пайариқ тумани кенгаши томонидан эса белгиланган иш режалар бажарилмаган, айрим тадбирлар фақат қоғозларда ўтказилган, холос.

Алишер ҚОСИМОВ тайёрлади.

Ижтимоий тармоқларни «портлатган» мавзу – на одамгарчиликка ва на бошқа инсоний қадриятларга тўғри келмайдиган, ҳатто ҳайвонот оламнинг энг тубан махлуқлари ҳам ҳазар қиладиган жирканч қилмиш – бир тўда ёввойиларнинг ҳомиладор маъсумани зўрлагани ҳеч бир юрtdошимизни бефарқ қолдирмади.

Маълум бўлишича, 2021 йилнинг 13 май куни (муқаддас айём – Рамазон ҳайитида!!!) фуқаро О.О «102» қисқа рақамга кўнғироқ қилиб, шу куни соат 14:00лар атрофида Андижон тумани, Қорақалпоқ МФЙда жойлашган дала шийпониди фуқаролар С.А ва О.М. унга нисбатан зўрлик ишлатиб, номусли булғганини айтади. Ҳолат юзасидан Андижон тумани ИИБ ҳузуридаги тергов бўлими тезкор гуруҳи тезда содир бўлган жойни кўздан кечирган ва видеотаъсирга олган. Терговга қадар текшириш ҳаракатлари тўла-тўқислигини таъминлаш мақсадида жабрланувчига тегишли бўлган қизил-қора рангли аёллар кўйлаги ва бошқа либослар далилий ашё сифатида ҳолислар иштирокида олинган. Айни пайтда мазкур ҳолат юзасидан жиноят иши

кўзғатилиб, Андижон вилояти ИИБ томонидан тергов ҳаракатлари олиб борилаётгани айтилмоқда. Юракларни зирқиратган ушбу воқеани эшитган одам борки, беихтиёр уларнинг ҳам онаси бордир, опа-синглиси, қизи бордир?! Шунчалик тубанликка борадими ахир, одамзот?! Аёл зотига нисбатан шу қадар ҳам таҳқир, хўрлик-ҳақорат бўлиши мумкинми, дея ўз-ўзига савол бермоқда. Аёлни кафтида тутган, онаси, опа-синглиси учун кўксини қалқон этган аждодларимиз гўрида тикка турмайди, бу машъум ҳодисадан? Шу янглиғ адоқсиз саволларга жавоб топишга ҳарчанд уринсанг-да, ўйлаб ўйларинг поёнига етолмайсан, киши. Ҳамма лаънатлапти, эркак номига доғ туширган бу разилларни. Таскин шуки, қатор дав-

лат ва нодавлат ташкилотлари, хусусан, ҳуқуқ-тартибот мутасаддилари бу ҳолатга бефарқ эмас. Қонун устувор мамлакатда яшаётган эканмиз, оғир жиноят содир этган кимсаларнинг ҳеч бири жазодан қочиш қўтулолмайди. Айтишадими-ку, «Ким қилмағай, ким тортмағай», деб. Вилоят Кенгашидаги партия депутатлик гуруҳи ушбу ҳолат юзасидан кечаётган жараёнларни диққат билан кузатиб борапти. Бинобарин, «Миллий тикланиш» партияси хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, уларнинг манфаатларини рўёбга чиқариш масалаларини ўзининг устувор мақсади деб билади.

Зардуна ИСМОИЛОВА,
халқ депутатлари
Андижон вилояти
Кенгаши депутати

Россиядаги юртдошларимизнинг ҳуқуқларини таъминлаш масаласи ўрганилмоқда

Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман), Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Миллий маркази вакиллари амалий ташриф билан Россия Федерациясида бўлиб туришибди.

Омбудсман ташрифидан кўзланган мақсад - мусофирчиликда ўзга юртларда меҳнат қилаётган ҳамюртларимиз яшаётган ва ишлаётган объектларга бориб, улар билан суҳбатлашиб, ўзбекистонликларнинг яшаш, ишлаш ва тиббий хизматдан фойдаланиш ҳолатларини ўрганишдан иборат. Жорий йилнинг 17 май куни Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман) Феруза Эшматова ҳамда Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Миллий маркази директори Акмал Саидов Россия Федерацияси Президенти маслаҳатчиси, Президент ҳузуридаги Инсон ҳуқуқлари ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Кенгаши раиси Валерий Фадеев ҳамда Россия Федерациясининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили Татьяна Москалкова билан учрашиб, ташқи мигрантлар ҳуқуқларини таъминлаш, уларга қўшимча

қулайликлар яратиш борасида истиқболдаги ҳамкорликнинг асосий йўналишларини белгилаб олишди. Шундан сўнг Ўзбекистон ва Россия Омбудсманлари ўртасида имзоланган ҳамкорлик Меморандуми доирасида Россия Ички ишлар вазирлигининг Москва шаҳридаги мигрантларни вақтинча сақлаш маркази, шунингдек, Сахарово қишлоғида жойлашган "Москва кўпфункционали миграция маркази"да бўлиб, ўзбекистонлик мигрантлар қабулини ўтказишди. Ҳамкорликда ташкил этилган қабул жараёнида 20 нафардан ортиқ меҳнат мигрантларини муҳофаза қилиш қабул қилинди ва зарур ҳолларда уларнинг ҳуқуқларини таъминлаш борасида ҳуқуқий маслаҳатлар берилди. Қайд этиш лозимки, Феруза Эшматова Россияга амалий ташрифи давомида Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг Россия Федерациясидаги ҳуқуқлари: меҳнат мигрантлари ва уларнинг оила аъзолари мавзусидаги Ўзбекистон - Россия форумида ҳам иштирок этади.

*Олий Мажлиснинг
Инсон ҳуқуқлари бўйича
вакили (омбудсман)
Матбуот хизмати*

Музейлар фаолиятдан

ҲУҚУҚИЙ ТАРБИЯ МАСКАНИ

Ички ишлар вазирлигининг ички ишлар органлари тарихи музейи Вазирилар Маҳкамасининг "Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ички ишлар органлари тарихи музейининг янги экспозициясини шакллантириш ва музей фаолиятини йўлга қўйиш чоратadbирлари тўғрисида"ги мажлис баёни асосида ташкил этилиб, мустақиллигимизнинг 27 йиллиги байрами арафасида фойдаланишга топширилган эди.

Кейинги йилларда вазирлиқнинг соҳавий хизматлари ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда ушбу музей замонавий талабларга мос равишда реконструкция қилиниб, қайта жиҳозланди. Музейнинг экспозициялар ташкил қилиш майдони 460 квадрат метр бўлиб, унда 3000 дан ортиқ экспонатлар бор. Айни кунларда музей экспозициялари соҳа фаолиятига оид ҳужжатлар ва зарур ашёлар билан бойитилмоқда. Ички ишлар органлари тарихи музейининг соҳада олиб борилаётган ислохотларнинг мазмун-моҳиятига доир экспозицияларини шакллантиришда давлатимиз раҳбарининг «Халқ давлат органларига эмас, давлат органлари халққа хизмат қилиши зарурлиги» тамойилига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ҳар қандай экспозициянинг асосий вазифаси ва ғояси шиддатли ислохотлар даврида янги Ўзбекистонни барпо этишда ички ишлар органлари фаолиятидаги ижобий ишларни тарғиб қилиш орқали музейга келадиган ходимлар, тингловчи-курсантларни Ватанга муҳаббат ва ўз

касбига садоқат руҳида тарбиялашдан, шу билан бирга фуқароларнинг ички ишлар органлари фаолиятига ишончи, юксак эътибори ва ҳурматини оширишга ҳисса қўшишдан иборатдир. Музейимизда турли маънавий-маърифий, сиёсий тарбиявий тадбирлар, учрашув ва мулоқотлар ҳам ўтказилмоқда. Музейда биринчи навбатда ички ишлар органлари фаолиятига доир қабул қилинган қонунлар, Президент фармонлари ва қарорлари, Вазирилар Маҳкамасининг қарор ва фармойишлари, шунингдек, Ички ишлар вазири томонидан соҳани такомиллаштиришга доир буйруқлари тарғиб қилинади. Хусусан, «Ёшларда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий тарғиботнинг аҳамияти», «Одам савдоси билан боғлиқ халқаро жиноятчилик, унинг хусусиятлари ва шакллари» каби долзарб мавзуларда мулоқот ва суҳбатлар, «Ёш китобхон» танловлари ўтказилапти. Бундай тадбирларга Ички ишлар вазирлиги Академияси курсантлари ҳамда Вазирлик тасарруфидаги академик лицейлар ўқувчилари тақлиф этилиб, уларга ходимларимизнинг

машаққатли меҳнати, тинчлик даврида халқ ва жамоат хавфсизлиги, кўчаларимиз осойишталиги йўлидаги хизматлари ҳақида маълумотлар берилади. Маълумки, Иккинчи жаҳон уруши халқимиз тарихида ўзининг аянчли ва мудҳиш изтироблари билан ҳуқуқ из қолдирган. Келгусида музейда ушбу машъум давр тафсилотларидан гувоҳлик берувчи яна бир экспозиция ташкил этилиб, уни Иккинчи жаҳон урушида қозонилган ғалабанинг 76 йиллиги ҳамда Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан ишга тушириш кўзда тутилган. Аввалги йилларда 9 май кунига бағишланган тадбирлар кўпроқ хотира ва қадрлаш куни сифатида нишонланар эди. Президентимиз ташаббуси билан сўнгги тўрт йил мобайнида ушбу санани нишонлашга алоҳида эътибор қаратилиб, халқимизга, айниқса ёшларга Иккинчи жаҳон уруши, халқимизнинг урушда кўрсатган мардлик ва жасорати ҳақида ҳамда урушнинг нақадар катта талафотлар келтирилганини кўрсатиб бериш борасида жуда муҳим тарихий ишлар

амалга оширилаётгани хусусида маълумотлар берапмиз. Жумладан, Тошкент шаҳрида уруш тафсилотлари ва унинг одамларга келтирган зиён-заҳматлари, оғриқсизамлари акс эттирилган боғ барпо этилди. Байрам куни мазкур боғда бўлиб ўтган оммавий-тарбиявий тадбирлар ширинчиликлари ҳам шараф ленталари улашди. Янгитдан барпо этилган ушбу Ғалаба боғи ва унинг бадий-ғоявий жиҳатдан жуда юқори савияда жиҳозлангани ёшларни Ватанни севишга, асраб-авайлашга, тинчликни қадрлаш ва янада мустақамлашга даъват этади, албатта. Таъкидлаш жоизки, Ватан туйғуси хизмат фаолиятимизда қанот бўлиб, Ватанга тилда эмас, амалда садоқат кўрсатишимиз кераклигини доимо сездириб туради. Зеро, Ватан ҳар биримизнинг қисматимиздир.

Бунёдҷон АЗАМАТОВ,
катта лейтенант,
Ўзбекистон
Республикаси
Ички ишлар вазирлиги
Ахборот хизмати бош
мутахассиси

Оила – миллатимизнинг азалий қадрияти

Ўзбекистон Республикаси Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги ҳузуридаги "Маҳалла ва оила" илмий-тадқиқот институтида "Оила институти мустақамлашнинг долзарб масалалари: миллий ва хорижий таҷриба" мавзусида халқаро онлайн конференция ўтказилди.

Мазкур институти директори, педагогика фанлари доктори Нодира Эгамбердиева ва бошқалар мамлакатимизда оила манфаатларини ҳимоялаш масаласига устувор вазифа сифатида эътибор қаратилаётганини таъкидлади. Мамлакатимизда қабул қилинаётган кўплаб давлат дастурлари, ижтимоий аҳамиятга молик лойиҳалар энг аввало оилалар манфаатларини таъминлаш, оила деган муқаддас тушунчанинг моҳияти, эзгу ҳаётини миссиясини ёшлар онгига тўғри етказиш, одамларнинг оғирини енгил қилиш, турмуш фаровонлигини юксалтиришга қаратилгани билан аҳамиятланди. Диққатга сазовор жиҳати, энг оғир пандемия шароитида ҳам мамлакатимизда қийналган, эҳтиёжманд оилаларга жиддий эътибор, моддий ва маънавий кўмак кўрсатилди. "Маҳалла ва оила" илмий-тадқиқот институти эрта турмуш ва эрта туғуқ ҳолатларини олдини олишнинг илмий асослари, халқаро стандартлар асосида оилада зўравонликдан жабр кўрган хотин-қизларга ижтимоий, ҳуқуқий, психологик хизмат кўрсатишни такомиллаштириш, Ташқи меҳнат миграциясининг оила ижтимоий-демографик барқарорлигига таъсирини баҳолаш борасида самарали лойиҳаларни олиб бормоқда. Шу билан бирга, хотин-қизлар бандлигини таъминлашнинг ижтимоий-иқтисодий механизmlарини ишлаб чиқиш, Ўзбекистонда камбағалликни қисқартиришда ижтимоий шартномани қўллашнинг ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий асосларини шакллантириш муаммолари, маҳалла фуқаролар йиғинларида иш юритиш жараёни амалга оширишда электрон ахборот ресурсларидан фойдаланиш технологияларига доир тадқиқотлар долзарб муаммолар ечимини излашда, уларни ўз вақтида ҳал этишда муҳим аҳамият касб этмоқда. – Мазкур анжуман ҳам назарий, амалий жиҳатдан аҳамиятлидир, – деди "Маҳалла ва оила" илмий-тадқиқот институти директори ўринбосари Ойниса Мусурмонова. – Сабаби, бугунги кунда ёшларнинг оилага муносабатини тўғри шакллантириш, уларнинг бу ибратли қадриятга нисбатан масъулиятини кучайтириш, оилаларни турли ички емирилишлар, ажримлардан ҳимоялашга доир инновацион тадқиқотларни таҳлил этиш, келгусидаги режаларни белгилаб олиш имконини беради. Конференцияда янги Ўзбекистонда оила институтини ривожлантириш ва хотин-қизларни ижтимоий қўллаб-қувватлашнинг мазмун-моҳияти, мамлакатимизда оила фаровонлиги ва демографик ривожланишнинг устувор йўналишлари, оилада гендер тенгликни таъминлашнинг ҳуқуқий, иқтисодий ва ижтимоий асослари, оила тарбиясида миллий ва умумбашарий қадриятларнинг ўрни ва аҳамияти каби мавзуларда маърузалар атрофлича муҳокама этилди.

Н.УСМОНОВА, ЎЗА

ОБУНА — 2021
«МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ»
ГАЗЕТАСИГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА!
Обуна индекси **158**

